

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—, za ino-
semstvo Din 40.— neobvezno.
Oglaš po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5/L
Telefon št. 2072 in 2804; ponoči tudi
št. 2034.
Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Ispraviteljski oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2498

Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana
št. 11.842 — Praha čisto 78.180
Wien, Nr. 105.341.

Jugoslovenskim volilcem

Volilni proglas Samostojne demokratske stranke

Beograd, 30. avgusta. p. Glavni odbor SDS je izdal naslednji volilni proglas:

Volilcem!

Kadarkoli je šlo za velike narodne in državne interese Jugoslavije, je naša stranka tem interesom vedno rada dragevolje žrtvovala svoje strankarske koristi. Ko je bilo treba urediti državne razmere v prvi dobi po svetovni vojni, smo se mi takoj oprijeli tega posla. Ko je bilo treba dati novi državi prvo ustavo, smo mi za to ustavo vodili najtežjo borbo. Ko je bilo treba pobijati protidržavno propagando, ko so snovali posebne plemenske republike, smo bili zopet pozvani na pomoč in storili smo vse, kar je v človeški moči, da smo državo rešili nevarnosti.

Nositeljica modernih idej in zaščitnica malega človeka

Ni naša krivda, da nam narod ni dal večje moči, da bi mogli v njegovem interesu izvršiti še večja dela. Vsekakor pa stoji, da bi se brez nas v naši državi sploh nikdar ne bilo pokrenilo agrarno vprašanje, da bi ne bilo niti sledu socialne zakonodaje. Mi smo bili edina stranka, ki je stalno naglašala in zahtevala, da se preneha s plemensko in versko borbo in da se stavi na dnevni red velika finančna in gospodarska vprašanja.

Naša stranka je neomejeno in dosledno držala linijo jugoslovenskega narodnega in državnega edinstva in nikdar niti v najtežjih časih svojega obstanka ni sklepala pakta z elementi in strankami, ki so bili nositelji in zastopniki posebne plemenske, pokrajinske ali verske politike. Naša stranka je ob vsaki priliki zastopala v Narodni skupščini interese malega in tlačene človeka, posebno pa še interese kmetijskega dela našega naroda.

Edinstvo je v enakopravnosti

Edina naša stranka je bila, ki je v Narodni skupščini pokrenila vprašanje izenačenja davkov, ki je v interesu tega izenačenja v prejšnjem in letošnjem letu stavila predloge v Narodni skupščini. SDS je stranka narodnega edinstva, a ravno to edinstvo zahteva enakost in ravnopravnost vseh delov in vseh krajev države in najiskrenejše se bori za edinstvo oni, ki se bori proti nadvladi in privilegiranosti enega dela naroda nad drugim, ene pokrajine nad drugo.

Dobra uprava je prvi pogoj prave svobode

Ravno tako se je edino naša stranka iskreno borila za to, da dobi naša država moderno evropsko upravo, da se ves upravni in samoupravni aparat v državi depolitizira, ker ne more biti svobodnega naroda in svobodne države tam, kjer upravni aparat vpliva na razvoj političnih razmer, kjer se vmešava v strankarsko borbo, kjer se zlorablja državna oblast in se vrši pritisk, kjer vlada korupcija političnih strank in poslancev, ki nimajo zaslonbe v svobodni volji naroda. Dejstvo je, in to dokazuje tudi svetovna zgodovina, da so propadle ali politično popolnoma omagale one države, kjer je državna oblast z nasiljem in korupcijo vplivala na voljo naroda in ovirala njen svobodni izraz ali falzificirala to voljo v interesu posameznih strank in klik.

Borba proti sedanjemu režimu

Ko je bila sestavljena vlada g. Vukičevića, ki je odgovarjala Narodno skupščino, ne da bi se ji predstavila, kar je edinstven primer v zgodovini našega parlamentarizma po vojni, smo mi edini nastopili proti njej. Mi smo nastopili proti njej radi njenega plemenskega in pokrajinskega značaja, ker je ta vlada s svojo sestavo pokazala, da ne vodi računa o vseh delih našega naroda. Ti deli so že od vekov težili za zedinjenjem s Srbijo, ki so prinesli za to zedinjenje ogromne žrtve in ki so s svojim konstruktivnim delom dokazali, da so sposobni za velika državniška dela.

Danes nismo več osamljeni v borbi proti tej vladi, danes nastopa proti njej vse v državi, kar ima svojo glavo in hrbtenico; vse, kar je prepojeno s svobodnim duhom; vse, kar zahteva, da se državna oblast osnuje na svobodni volji naroda in da jo nosita zaupanje in ljubezen naroda; vse, kar hoče, da se ohrani demokratske ustanove v tej državi, in vse, kar hoče, da se v njej vkorenini trdna in trajna demokratska narodna vlada; vse, kar hoče resnično in pravi parlamentarizem, ki je najboljši sistem vladavine. Vse to se je pridružilo našemu pokretu proti sedanji vladi, ki z brezdušnim nasiljem in z zlorabo koruptivnih sredstev duši svobodo naroda, ki se je za ideal te svobode boril dolge veke, ki je prelil

za ta ideal morje krvi in zložil Himalajo kosti.

Volilna nasilja

Za vso svojo zvesto službovanje velikim interesom vsega naroda v najkritičnejših dobah smo dobili za nagrado to, da nas in naše prijatelje v tej državi preganja državna oblast, kakor da smo protidržavni elementi. V zgodovini sveta ni primera, da bi katera državna oblast preganjala one, ki so bili najzanesljivejši poborniki državne ureditve. Mi bomo v bodoči Narodni skupščini morali pokreniti vprašanje, da pride na obtožno klopi oni činitelji, ki je odgovoren za nezakonitost, ki se izvaja tekom sedanje volilne borbe. Zato že sedaj pozivamo vse prijatelje, da nam takoj pošljejo podrobne podatke o vseh nezakonitostih, da dobi akcija, ki jo bomo pokrenili, zaslon in siguren temelj na dokazih in dokumentih.

Vlada se ne briga za življenske interese prebivalstva

Z največjo odločnostjo moramo obsojiti sedanjo vlado. To pa zato, ker z brezdusno brezbriznostjo, s kaznivno ravnodušnostjo gre preko življenskih vprašanj naroda v tem letu težkih katastrof. V poedinih krajih države se že sedaj pojavlja vprašanje prehrane najširših slojev. Mi smo v družbi z drugimi strankami opozicije pokrenili v finančnem odboru vprašanje osiguranja prehrane naroda, a vse zaman. Vlada se ni hotela niti pojaviti pred finančnim odborom. Nasprotno, osporavala je pristojnost finančnega odbora, za katerega so člani sedanje vlade sami glasovali v prejšnji Narodni skupščini. Vlada je enostavno odklonila vsako sodelovanje s finančnim odborom pri reševanju težke gospodarske krize, ki pritiska narod, a tudi sama ni podvzela nobenih korakov, da oblaži to krivdo. Vlada ne kaže prav nobenega zanimanja za življenske potrebe naroda, danes, ko črne slutnje mučijo narodno dušo in ko je narod v velikih skrbih za svoj obstanek. Vsa njena skrb je posvečena edino volilni borbi in edino kar dela, je, da pritiska na upravni aparat, da bi kar najbolj funkcioniral v interesu vladnih kandidatur.

Kaj hočemo

Siti in presiti strankarskih trenj, ki uničujejo narod, zahtevamo vlado dela v splošno dobro in vlado zakonitosti, ki bo ubila partizanstvo v državni upravi. Zahtevamo, da se spoštuje volja naroda in da se tej volji nudi možnost, da se svobodno izjavi in izrazi. Naš ideal je zapadna prosvetljena demokracija, ki je edina uvedla režim, dostojen svobodnega človeka.

V Beogradu, 1. septembra 1927.

Glavni odbor SDS

Svetozar Pribičević, predsednik.

Proslava 80letnice g. Biankinija

Prisrčna čestitka Nj. Vel. kralja zaslužnemu narodnemu borcu

Split, 31. avgusta. n. Danes je slavil don Juraj Biankini svojo 80letnico. Dasiiravno je odklonil vsako slovesno proslavo, se je vendar zbralo v njegovem domu veliko število prijateljev in čestilcev, ki so mu prirejali navdušene ovacije. V imenu splitske občine mu je čestital mestni župan dr. Tartaglia.

Z Bleda je prejel don Juraj sledečo brzojavko: »Šaljem Vam iskrene čestitke k vašoj 80godišnici in najlepše želje, da još dugo delujete u korist naroda i zemlje. — Aleksander I.«

V imenu jugoslovenskega novinarskega združenja, kojega častni član je slavileneec, stá mu čestitala predsednik g. Krešo Kovačić in tajnik g. Vilović. Posebno iskrene čestitke je poslalo predsedništvo SDS iz Beograda. Iz cele države, pa tudi iz inozemstva, zlasti iz Češkoslovaške je prejel slavljeneec nebroj brzojavnih in pismenih čestitk, med njimi tudi mnogo iz Ljubljane.

Bodrero v Trstu

Trst, 31. avgusta. o. Italijanski poslanik v Beogradu, general Bodrero je snoči prisel v Trst. Nastanil se je v hotelu »Savoia«.

Občinske volitve v Vojvodini
Beograd, 31. avgusta. p. Občinske volitve v Vojvodini se bodo vršile 1. oktobra, 1. januarja pa bodo obč. odbori volili samoupravne uradnike v smislu določb v Vojvodini veljavnega volilnega zakona.

Sušaška trgovska akademija

Suša, 31. avgusta. n. Trgovinski minister je ukinil numerus clausus za sušaško trgovsko akademijo in je torej dovoljen za letošnje leto sprejem dijakov v neomejenem številu.

Zbližanje z Bolgarijo

Beograd, 31. avgusta. p. Danes je dospel semkaj na potu v Zenevo bolgarski zunanji minister Burov. Na kolodvoru ga je pričakovalo več novinarjev, s katerimi se je Burov prijazno razgovarjal. Izjavil je, da se bo sestal v Zenevi z našim zunanjim ministrom, s katerim bosta razpravljala o sklenitvi prijateljskega pakta med Bolgarijo in Jugoslavijo. Naglasil je, da tudi v Bolgariji vedno bolj narašča pokret za zblizanje z Jugoslavijo. V Zenevi ne pričakuje nikakih posebnih dogodkov, ker leži važnost jesenskega zasedanja Društva narodov predvsem na sestanku zunanjih ministrov.

Cena beg zopet v Jugoslaviji

Dubrovnik, 31. avgusta. n. Danes je dospel semkaj albanski poslanik Cena beg v spremstvu svojega brata Gani bega. Na vprašanje našega dopisnika, kako sodi o bodočih odnosih med Jugoslavijo in Albanijo, je Cena beg izjavil, da obstoja na albanski strani najboljše razpoloženje za prijateljstvo in je le z naše strani potrebno, da se pokaže dobra volja. Naglasil je, da se je za časa svojega bivanja v Albaniji prepričal, da je Ahmed beg Zogu velik patrijot in sposoben državnik. Odločno je zavrnil trditve italijanskih listov, da se ima Albanija le Italiji zahvaliti za ohranjanje svoje neodvisnosti ter naglasil, da je gospodarska obnova in napredek Albanije v prvi vrsti zasluža Ahmeda bega Zogu.

Belgijski ministrski predsednik Theunis v Beogradu

Beograd, 31. avgusta. p. Jutri dospe semkaj bivši belgijski ministrski predsednik Theunis. Belgijsko poslanštvo priredi ob tej priliki svečan sprejem.

Borba radikalne stranke proti g. Vukičeviću

Vse tri liste ministrskega predsednika izobčene. — Ravno tako tudi liste njegovih ožjih somišljenikov. — Dva koncepta volilnega proglasa NRS

Beograd, 31. avgusta p. Glavni odbor NRS je objavil za strankarsko neveljavne vse tri liste min. predsednika Vukičevića (ki kandidira v pirotskem, banja-luškem in skopskem okrožju), nadalje vse tri liste ministra pravde dr. Subotića (kragujevačko, somborsko in subotičko okrožje) ter vse liste, katerih nosilci so pronesirani Vukičevićevi pristaši. Odobrili pa je večino onih vladnih list, katerih nosilci so alj centuristi ali pa bivši pašicevci. O teh se namreč domneva, da bodo z dnevom izvolitve zapustili g. Vukičevića ter se zopet pridružili oficijelni stranki. Tako so m. dr. odobrene liste gg. Maksimovića, Uzunovića, ministra Perića in ministra Andrića. S tem postopkom je glavni odbor spretno ustvaril dve kategoriji vladnih list ter še bolj podčrtal izločitev g. Vukičevića in njegove ožje okolice iz stranke.

O stališču stranke glede razveljavljenih list javljajo poluslužbeno iz glavnega odbora: Kdor je discipliniran pristaja stranke, se mora odločiti glede list pokoravati. Nosilci list, ki niso priznane, bi torej morali kandidature preklicati, četudi jih iz formalnih vzrokov ni mogoče pri sodiščih razveljaviti. Oni nosilci, ki se ne bodo pokoravali, se s tem sami izključujejo iz stranke in se zato o razrepu stranke prav ne more govoriti. V vodstvu radikalne stranke računajo, da bodo Vukičevićeve vladne radikalne liste dobile okrog 30 poslancev, katerih večina pa bi vztrajala pri njem le v slučaju, ako bi še nadalje ostal predsednik vlade.

Prijatelji g. Vukičevića se danes kažejo nekoliko bolj korajžne in dolžijo glavni odbor, da je on razcepil stranko. Izjavljajo, da bo g. Vukičević po volitvah napravil svoj posebni radikalni klub in se nadejajo, da se bodo pri volitvah bolj odrezali, nego se splošno sodi. Seveda pa vse te tolažbe ne

pomagajo preko dejstva, da je z razcepom radikalne stranke pokvarjen glavni Vukičevićev račun, s katerim stoji in pada cela njegova kombinacija.

Volilni proglas glavnega odbora tu. di danes še ni bil objavljen. Potrjuje se, da eksistirata dva definitivno redigirana koncepta tega proglasa, ostrejši in zmernejši. Oba sta bila poslana Aci Stanojeviću ter je njemu prepuščena končna odločitev. Po indiscrecijah neke strojepiske je prišel danes ostrejši koncept v javnost, kar je vzbudilo med radikali veliko razburjenje. Ta proglas v silno ostrem tonu napada vlado g. Vukičevića ter jo proglašaja za neradikalno. Min. predsedniku se očita, da je prekršil disciplino, da ignorira glavni odbor in proti radikalni stranki snuje svojo četrto stranko. Obtožuje se ga, da je postavljaj kandidature s pomočjo policije, kar da je v ostrem nasprotstvu z duhom in tradicijami radikalne stranke. Proglas poziva vse pristaje radikalne stranke, naj obsojijo Veljo Vukičevića s tem, da mu ne zaupajo niti enega glasu, tem več naj ostanejo zvesti programu in tradicijam Nikole Pašića.

Iz vladnih krogov se širi nocoj govorica, da se večina članov glavnega odbora s tem konceptom ne strinja in da bodo nekateri, ako ostane pri njem, iz glavnega odbora celo izstopili, predvsem Laza Marković in Voja Janjić. Vlada je storila tudi vse korake, da bi »Samouprava« proglasa ne objavila ter upa, da se ji to posreči, ker je direktor »Samouprave« — Laza Marković.

Min. predsednik Vukičević je nocoj ob 11.20 odpotoval na agitacijsko turnejo v banja-luško okrožje. Zanimivo je, da je z istim vlakom, a v posebnem vagonu odpotoval v Banjaluko tudi njegov največji nasprotnik skupščinski predsednik Marko Trifković. Na kolo-dvoru se oba politika niti pogledala nista.

Dr. Marinković na potu v Zenevo

Danes ga sprejme na Bledu kralj, kateremu predloži v podpis nova imenovanja v diplomatski službi. — Baje bo podpisana te dni prijateljska pogodba s Francijo

Beograd, 31. avgusta p. Zunanji minister dr. Marinković je nocoj ob 18.30 odpotoval na Bled. Za časa njegove odsotnosti ga bo nadomeščal minister za šume in rude dr. Kumanudi.

Dr. Marinković je odnesel na Bled večje število ukazov o spremembah v diplomatski službi. Med drugim bo imenovan sedanji konzul v Skadru g. Trajan Živković za generalnega konzula v Pečuhu, sedanji odpravnik poslov v Tirani g. Mirčić za konzula v Skadru, dosedanji generalni konzul v Pečuhu Kasidolac za poslaniškega sv. v Tirani, sedanji generalni konzul v Korčuli g. Simić za vicekonzula v Valoni in sedanji konzul v Valoni g. Vukmirović za konzula na Krfu.

Z Bleda odpotuje dr. Marinković v Zenevo na zasedanje Društva narodov. Z njim potuje še dopisnega urada zunanjega ministristva Hadži Gjorgjević,

dočim odpotuje ostala delegacija pod vodstvom šefa kabineta zunanjega ministra dr. Perivanovića v petek, dne 2. septembra. Zunanji minister bo ostal v Zenevi le par dni v svrhu razgovora z zunanjimi ministri, ki se zberejo ob tej priliki v Zenevi. Koncem prihodnjega tedna se vrne zopet v Beograd.

Beograd, 31. avgusta p. Kakor se izve v zunanjem ministristvu, se bo dr. Marinković sestal v Zenevi najprej z Briandom. Po dosedanjih dispolicijah bosta dne 5. septembra podpisala pogodbo o prijateljskem paktu med Jugoslavijo in Francijo. V to svrhu odpotuje v Zenevo tudi naš pariški poslanik g. Spaljaković in francoski poslanik v Beogradu g. Dard. Pariški poslanik g. Spaljaković je včeraj dospel v Beograd in je nocoj z zunanjim ministrom odpotoval na Bled, kjer bo jutri sprejet v avdijenci na dvoru.

Italijanski strah pred Veliko Jugoslavijo

Oficijozni rimski listi so pričeli kampanjo proti zblizanju med Beogradom in Sofijo. — Fašistično podcenjevanje naše moči. V Rimu se boje tudi našega prijateljskega pakta s Francijo

Rim, 31. avgusta. o. Današnji »Lavoro d'Italia« razpravlja v uvodnem članku pod naslovom »Zgrešeni koraki Beograda« o najnovejših ciljih jugoslovenske zunanje politike, zlasti o korakih za zblizanje med Bolgarijo in Jugoslavijo.

Članek izključuje sleherno možnost združitve med tema dvema državama, kajti za pozitivno izvedbo te akcije bi se morala Jugoslavija izpremeniti iz enotne, centralistično vladane države v federalistično združeno skupino držav z obsežnimi avtonomijami, nakar pa Srbi nikoli ne bodo pristali. Tudi loči Bolgarijo od Jugoslavije vprašanje Makedonije, ki je že strmoglavilo Stambolijskega. Enaka usoda bi doletela vsakega bolgarskega politika, ki bi se hotel iznebiti tega vprašanja ter za porinit acta, kakor je storil Stambolijski združiti Jugoslavije z Bolgarijo na lube. Med Bolgarijo in Jugoslavijo vlada danes samo premirje, ne pa mir. Podpis nekakšne balkanske lokarnske pogodbe bi pomenil samo le prikrito priznanje hegemonije Jugoslavije na Balkanu, v kar pa ne bo nikoli pristala ne Bolgarska, ne Albanija in kakor dokazujejo dogodki zadnjih mesecev, tudi ne Grčija. Od Pangalosa sklenjene pogodbe glede Soluna so bile zavržene. Jugoslovenski imperijalisti pa še vedno niso opustili svojih sanj glede Soluna, kar so

sedaj uvideli tudi v Atenah. Zato naj bo Grčija še nadalje oprezna.

Isti list piše tudi o napovedani pogodbi prijateljstva med Francijo in Jugoslavijo, ki pa še ne bo izboljšala odnosajev med Jugoslavijo in Italijo. Baš ta pogodba spada med one glavne vzroke, ki so povzročili, da je došlo zaradi tiranskega incidenta do znanih napetih odnosajev med Italijo in Jugoslavijo. Izboljšanje odnosajev je mogoče in bo doseženo v trenutku, ko bo Jugoslavija ratificirala nettunske konvencije.

Tudi »Giornale d'Italia« objavlja članek o jugoslovenski zunanji politiki ter o njenih dozdavnih uspehih. List pravi, da so vesti o teh uspehih pretirane in da gre predvsem za poročila, ki so v zvezi z agitacijo prj predstoječih volitvah v Jugoslaviji, kar so vladne stranke izrabile v primerno podkrepitev njihovega predvolilnega položaja. Jugoslovenska zunanja politika je tam, kjer je bila, brez prijateljev, osamljena in izolirana.

Ideja medparlamentarne zbornice

Pariz, 31. avgusta. (pa.) Bouisson je »znani«, da se bo po vzorcu Društva narodov ustanovila medparlamentarna zbornica, ki bo trajno zasedala.

Naši kraji in ljudje

Tragedija podpolkovnika Živorada Petroviča in poročnika Pajevića

Letalo obeh zaostalih curiških tekmovalcev se je razbilo na predarlskem ledeniku

Inomost, 31. avgusta, s. Kakor javlja »Innsbrucker Neueste Nachrichten«, so po dolgem iskanju našli jugoslovensko letalo, v katerem sta se vozila kot pilot poročnik Pajević in podpolkovnik Petrovič, pod Isertaler Spitze (2757 m) na ledeniku v bližini Reutlingerjeve planinske kočice. Letalo je bilo popolnoma razbito. Izgleda, da je priletelo na ledenik, kjer ga je vrglo nazaj. Blizu letala je ležal pilot poročnik Pajević z zlomljenima in zmrznjenima nogama. Nekoliko oddaljen od letala je ležal podpolkovnik Petrovič, ki pa ni bil ranjen. Očitno se pri udarcu letala ob ledenik ni poškodoval. Izgleda, da je po katastrofi hotel iti po pomoč, pa je omagal in zmrznel. Isertaler-Spitze, pravilneje Eisentalerspitze spada k Fervalski skupini, zelo divjem gorovju na Predarlskem.

Inomost, 31. avgusta, s. Kakor javlja »Neueste Zeitung«, pilot razbitega jugoslovenskega letala ni mrtev, pač pa zelo težko poškodovan. Obe nogi sta mu zmrznjeni. Po njegovi izjavi je letalo 27. avgusta ob devetih dopoldne priletelo na ledenik.

Obistnila se je mračna slutnja o katastrofi dveh naših junakov letalcev, podpolkovnika Živorada Petroviča in poročnika Dragutina Pajevića. Med tem, ko se je naša ekipa zmagovalno vrnila v Beograd, prihaja iz Inomosta poročilo o prosti njenega voditelja in pohabljenosti njegovega vrelga pilota na predarlskem ledeniku. Kratko poročilo o najdbi obeh »uje pretresljivo tragedijo, ki se je odigrala v mrkih Alpah na tuji zemlji, preko katere sta se dva naša heroja po krasnih uspehih na mednarodni tekmi vračala v domovino. V nedavnem poročilu smo kratko opisali strahovito pot naših letalcev na povratku v domovino, v naslednjem posnemamo nekatere podrobnosti po pripovedovanju letalcev, ki so novinarjem v Zagrebu povedali:

— Dne 27. avgusta ob 5. zjutraj smo po prvi etapi poleteli iz Dübendorfa v smeri proti Inomostu. Vreme se je zdelo polvoljno. Zal pa je meteorološka služba, ki je eden najvažnejših faktorjev v letalstvu, v Švici zelo pomanjkljiva, da je ne moremo z našo niti primerjati. Leteli smo normalno v ravni smeri naprej do Rena v višini 1000 m in dalje do Bludenza. Sprejeli trije Potezi z voditeljem skupine podpolkovnikom Petrovičem na čelu, za njimi

mi trije Devoatini. Pri Bludenzu smo zasilili v meglo in smo se spustili v nižino, ker so nad nami do 4000 m visoko bili gosti masivni oblaki. Leteli smo dobrih 300 m nad zemljo. Dolina je ozka, široka jedva 1 km. Hoteli smo preleteti Arlberg, skozi katerega se prebija predor za Inomost. V megli je 6 naših aparatov krožilo in iskalo izhod preko sedla. Krožili smo štirikrat, na čelu je bil vedno poveljnik Petrovič. Drug za drugim smo se poganjali v višino 4500 m nad oblake. Slučajno smo našli med oblaki prehod preko planin in končno ugledali reko Inn ter v njeni smeri leteli proti Inomostu.

Zaostalo pa je dvojce letal, in sicer sta se v prvem nahajala podpolkovnik Petrovič s poročnikom Pajevićem, v drugem pa kapetan Vidale in Skrivanič. Petrovičevo letalo se je pri Bludenzu srečno izmotalo iz megle in se okrenilo, v domnevi, da se vrača proti curiškemu letališču. Drugo letalo mu je sledilo, a letalca Vidale in Skrivanič sta pravočasno ugledala skalovje in sta se z naglim okretom vrnila nazaj. Za Petrovičevim letalom, ki je izginilo v megli, pa ni bilo več sledu.

Vidale in Skrivanič sta se vrnila proti Bludenzu, letala sta 5000 m visoko in skušala s severne bavorske strani najti prehod v smeri proti Inomostu. 40 minut sta ga iskala zaman, nakar sta se vrnila v Bludenzen in ponovno skušala preleteti Arlberg. Tudi tokrat zaman. Po tri in polurnem tavanju v meglenih plasteh sta se vrnila preko Bodenskega jezera v Dübendorf. Tu so ju tovariši obvestili, da poveljnika ni od nikoder. Takoj so bile alarmirane vse obmejne straže, švicarske, avstrijske in italijanske, a iz Inomosta je poletel na ogled podpolkovnik Eckert.

Naslednji dan, 28. avgusta, je bil krasen in veder. Alpe so blestele v jasni. Okrog polne so se dvignili naši letalci in preko pol ure krožili nad Arlbergom, da bi morali našli kje sledove za pogrešanim letalom. Preiskali so vso okolico, a nikjer ni bilo ugledati ničesar, kar bi sličilo letalu. Pod poveljstvom kapetana Uzelaca se je nato okrnjena naša ekipa dvignila k nadaljnjemu poletu v domovino. Spremljala jo je po krasnem uspehu v Curihi in po prestani borbi z elementi v Alpah mračna slutnja, ki se je žal obistnila. Tragična vest o smrti poveljnika I. letalskega polka, Živorada Petroviča, in poškodbah njegovega spremljevalca Pajevića go tovarnapolnila in našla v vsej Jugoslaviji odmev globokega sočutja.

Razkrivanje zagonetnega ropa v kočevski ambulanci

Komisijiski ogled vagona ob navzočnosti Frana Bratoža

Včeraj dopoldne ob tričetrt na 11. se je vršil komisijoneli ogled oropane ambulancne vagona, ki stoji na glavnem kolodvoru na stranski prog tik za poštnim uradom.

Se preden sta prispela preiskovalni sodnik g. Merala in državni pravdnik g. dr. Mastnak, so se z avtomobilom pripeljali zastopniki pošte: načelnik odseka poštnega ministrstva g. Babič iz Beograda, inspektor ljubljanske poštne direktije g. Vladimir Kos s sekretarjem g. dr. Kurbusom in g. Sirnikom. Medtem je pripeljal policijski agent tudi pritvorjenega Frana Bratoža, ki se je onemogel takoj zrušil na poštni voziček in glasno zaplakal, češ da bi najraje takoj umrl, ker mora prenašati tako sramoto. Prinesli so mu vode, da je zopet prišel k sebi, vendar je pa večina ležal na vozičku in vzdihoval, le redko se je naglo vzravnil, strmel okrog sebe ter v prepričevalnem tonu zatrjeval svojo nedolžnost. Navzoči poštni uradniki in poduradniki so ga opazovali z največjim sočutjem in zatrjevali, da Bratož ni zmožen zločinca, ker ga poznajo že dolgo kot skrajno natančnega in poštenega kolega, ki ga je pa vsaka najmanjša nerednost zelo plašila in zbegala. Zastopniki pt. direktije je pa izjavil, da je bilo Bratožovo uradovanje v redu in ne podaja nobenega suma, ker tudi pri vseh zaslišanjih enako slika potek ropa. Ko je dobil v nabiralniku poštnega vagona pismo, ki smo o njem poročali, s falzificiranim žigom in podpisom, da se na vagon pripravljajo napad, je bil ves iz sebe in kakor iz uma. Ko je zidal hišico na Podmilšakovi, nekdanji Vodovodni cesti, si je pritrgoval celo pri hrani in je na službenih voznih živel le ob črnem kruhu in vodi. Ob nesrečnem slučaju svojega mladoletnega sina je sam odšel k staršem onesrečene deklice in prostovoljno plačal vse stroške. V vojski je bil pri težki artiljeriji na francoski fronti, kjer je na eno uho tako oglušil, da ne sliši, če ga kdo ogovori za njegovim hrbtom. Pismonoše kolodvorskega poštnega urada pripovedujejo, da so morali večkrat močno točiti po vratih vagona, dokler je slišal in odprl, zato so tudi preverjeni, da je ropar lahko prišel med vožnjo v rotajoči vagon, ne da bi bil Bratož slišal, kdaj je odprl vrata. Kako hitro je pa mogoče zapahnjena vrata odpreti od zunaj, tudi če je okno zaprto, je pa sijajno demonstriral komisiji upravnik kolodvorske pošte g. Cof. Skočil je na stopnico, pritisnil z roko, ki je v njej imel navadno šilo, okno navzgor in

Bratož ihle čaka pred oropanim vagonom na zaslišanje.

asistence. Pri ambulanci zaposleni uslužbenci so že davno zaposlili za brezplačne orožne liste, da bi se sami varovali, pa jim še niso dovoljeni. Bratoževi kolegi nadalje opisujejo, da nima sreče in omenjajo nesrečo njegovega sina, orožne vaje, ki jih je moral delati v Mariboru, pri prvi vožnji po orožni vaji pa rop, ki radi njega mora prestatati take duševne napore. Komisija je bila skoro celo uro zaprta v vagonu, kjer je z vso natančnostjo rekonstruirala in ugotovila, kako je bil rop mogoč in izvršen. Pri komisiji je bil ves čas navzoč tudi policijski nadzornik g. Zajdela, ki vodi vso težavno preiskavo, in dva zastopnika orožništva. Policijski agenti so pregledali vagon tudi od spodaj.

Da je bilo članom komisije olajšano ogledovanje vagona, posebno pa vrat in okna tudi od zunaj, so pristavili malo lestevico. Nad oknom so v kitu 3 trivoglate luknje, na desni strani 2, pod oknom je pa več takih lukenj, ki najbrže

pričajo, da se je vlomilec dalje časa trudil s pilo, dokler mu je uspelo odpreti okno in potem premakniti zaph na vratih. Sicer je pa vlomilec imel dosti prilike za eksperimente, kako se odpro vrata pri tem vagonu, ker dolensko garnituro vedno postavijo daleč v stran pri Zeleni jami, kjer lahko vsakdo pride k nezastraženemu vozu in po cele ure neopaženo študira vse možnosti vloma.

Ko je g. upravnik Cof še naučil člane

Onemogli Bratož skuša sam priti v oropani vagon.

Otvoritev sezone predavanj in poučnih kinopredstav ZKD v Ljubljani

V nedeljo dne 4. septembra ob 10. dopoldne otvori ZKD letošnje sezono svojih predavanj in kinopredstav v kinu Matici s poučnim predavanjem ljubljanskega zobozdravnika g. dr. Lojzeta Brenčiča. Le redki so danes ljudje, ki ničesar ne vedo o zobnih boleznih, ki predstavljajo skoro da enega najhujših škodljivcev človeštva. Statistika nam kaže, da boleha 96 % ljudi na teh boleznih in ravno manj premožni sloji so radi slabih socialnih razmer najbolj prizadeti. Narodu je treba odpreti oči in ga opozoriti na vzroke teh bolezni ter mu pokazati profilaktična sredstva in pota, da se teh bolezni obvaruje.

Zato je Zveza kulturnih društev naprosila enega najboljših ljubljanskih zobozdravnikov g. dr. Brenčiča, ki bo na podlagi 50 sklopičnih slik, katere je stavilo na razpolago društvo zobnih zdravnikov za Slovenijo, predaval o človeškem zobovju, njegovi rasti, razvoju in minevanju. Pripovedoval bo o zobnih boleznih in nepravilnostih ter o zdravljenju in preprečevanju takih bolezni. Opisal bo nego zobovja od otroških do poznih let človeka.

K temu predavanju ki bo zanimivo in velevoljno za vsakega, vabimo vse ljubljanske prebivalstvo brez izjeme, zlasti pa so poklicani naši starši, ki na svojih otrokih često greše ravno v tem pogledu. Vabljeni je tudi šolska mladina in dijaštvo, da čuje nasvete strokovnjaka in se začne po njih ravhati. Predavanje se začne točno ob 10. dopoldne in prosimo, da s pozornim dohajanjem občinstvo predavatelja ne moti. Vstopnice po 2 in 3 Din se dobe pri blagajni kina Maticе že v predprodaji dan pred predavanjem.

Odhod vseuč. profesorja dr. Gavazzija iz Ljubljane

Te dni zapušča Ljubljano univerzitetni profesor dr. Artur Gavazzi, dosedanjí vodja geografskega in meteorološkega inštituta na ljubljanski univerzi. Tekom 7 let, kar je bil med nami, je zapustil mnogo sledov svojega neumornega in poštenega dela. Tako rekoč iz nič je ustvaril geografski inštitut, ki mu je bil tolikanj pri srcu in za katerega je žrtvoval vse svoje sile. Inštitut, kakršnega je zapustil nam Slovincem, se lahko ponaša s svojo bogato knjižnico in mnogimi dragocennimi aparati. Pod njegovim vodstvom se je izobrazila najmlajša generacija geografov v Sloveniji in tudi izven njenih mej se izpopolnjevala v strokovnem znanju. Z izredno pedagoško spretnostjo je znal znatno olajšati najtežje partije geografske stroke ter znal vzbuditi v slušateljih zanimanje in veselje do dela.

Profesor Gavazzi pa si ni delal mnogo zaslug samo za geografski inštitut, temveč je tudi Zavodu za meteorologijo in geodinamiko posvečal izredno pažnjo. L.

BEBE DANIELS

Najlepša igralka Amerike v imenitni veseligr

DJAVOLICA

Sedem veselih dejanj o zaljubljeni detektivki in mlademu, bogatemu soferju... Izvrstna igra — originalna vsebina.

Premijera! ob 4., pol 8. in 9.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

komisije odpreti vrata od zunaj, so šli zopet v vagon, kamor se je Bratož poskusil popeti sam, a ni šlo in mu je moral pomagati policijski agent. Kaj je bilo v vagonu, pa ne sme vedeti živa duša. Gotovo je bilo zelo zanimivo, ker je ogled trajal čez 13. uro. Bratož je duševno in telesno že tako izmučen, da se komaj drži na nogah, zato najbrže tudi poizkus točne rekonstrukcije razvitka vseh dogodkov pri ropu ni mogel uspeti tako, kakor bi bilo želeli.

Policija je razposlala po vsej Sloveniji seznam serij vseh bankovcev po 1000 Din, ki so pri ropu zmanjkali. Upajmo, da bo s te strani posvetila luč v temo tajinstvenega zločina.

Samo še danes ob 4., pol 6., pol 8., 9.

Harry Liedtke

in

Ossi Oswalda

v briljantni veseligr

»Devojka na gugalnici«

Telefon 2730 KINO »DAVOR«
Pri vseh predstavah umetniški orkester. — Pride! Najnovejši Harry Piel film seže 27/28.
»Dragulji Maharadže iz Johore«

dr. Božič pa predsednik njenega gospodarskega odseka.

Se pred vsakimi volitvami so klerikalci operirali z »razcep« v SDS, devali stranko na »smrtno posteljo«, napovedovali konec napredne politične organizacije — a še vsake volitve so pokazale porast glasov SDS in tokrat klerikalci seveda sami dobro vedo, da se SDS nahaja na zmogovitem pohodu.

Porota

Celje, 31. avgusta

Dva požiga

Danes sta se vršili zaključni razpravi letošnjega jesenskega porotnega zasedanja. Senatu je predsedoval v. s. sv. dr. Promschak, votanta pa sta bila vsi. Dr. Pančič in okrajni sodnik Frelih. Razprava je obravnavala dva požiga.

Josip Horvat-Kiš iz Loboda v srezu Zlatar je kupil l. 1920 od zakoncev Juhart v konjskem okraju celo njuno posestvo za 16.000 Din. Leta 1924 je polovico tega posestva prodal Juriju in Alojziju Rogini za 7.500 Din.

Obdolžen Horvat je dal gospodarsko poslopje neposredno prej zavarovali pri treh zavarovalnih družbah za večjo vsoto denarja, dočim je za nizko vsoto zavarovana hiša ostala nepoškodovana. Obdolženec krivdo trdovratno tají. Priča Anton Cvahte pa izpove, da je neki Alojzij Gril takrat, ko je pri Horvatu gredo, vrnil več ljudi izjavil, da ga je obdolženec nekoč nagovarjal naj za nagrado 500 Din zažge njegovo gospodarsko poslopje. Alojzij Gril takisto zatrjuje, da mu je nekoč pozimi obdolženec, ko sta šla iz neke gostilne proti domu, začel tožiti o slabih denarnih razmerah. Nato se je naenkrat obrnil proti priči, rekoč: »Veš Lojzek, midva sva si tako dobra, zdaj si bom dal zavarovalnico povzeti, ako mi hočeš zažgati. Ti dam za 2000 K.«

Priča Gril ga je odločno zavrnil, da tega ne bi storil niti za 2.000.000 Din, ker mu je poštenje vredno več, kakor denar. V navzočnosti Vinka Grlica v Črepuh je obdolženec večkrat govoril, da bo vse to — pri čimer je pokazal na gospodarsko poslopje — izročil sv. Florijanu. Ko ga je nekoč Grilec vprašal, če bo tudi on na novo pokrtil svoja poslopja, je obdolženec izjavil, da ne bo nič pokrtil, ker misli vse to izročiti... pri tem je z roko zamahnil v zrak. Tudi druge priče so izpovedale, da je obdolženec pri gotovih prilikah kazal namen zažgati svoje gospodarsko poslopje. Porotniki so potrdili vprašanje, nakar je bil obtoženec obsojen na 1 leto težke ječe.

Ponoči 4. januarja 1926 je pogorelo Martinu Sušcu na Kozjaku gospodarsko poslopje, njegova hiša pa je ostala nepoškodovana. Dolgo se ni moglo izslediti, kako je izbruhnil požar. Vsekakor je bilo čudno, da si je dal Martin Sušec svoje gospodarsko poslopje in hišo zavarovati šele septembra 1925. Zavarovalnico mu je zavarovalnica »Slovija« v celoti izplačala. Letos poleti pa je delavec Rudolf Hriberšek povedal dvema tovarišema, kako je nastal ta požar. Obdolženca Sušec in Hriberšek tudi v polni meri priznavata, Hriberšek izpoveduje, da je njegov stric Martin Sušec par dni pred požigom peljal v hlev in ga začel nagovarjati, naj bi mu za nagrado 250 Din zažgal njegovo gospodarsko poslopje. Na večer požiga je Sušec ponovno prosil Hriberška, naj podtakne ogenj, češ, da gospodarskega poslopja itak ne potrebuje. S tem, da je Hriberšek vtaknil vžgalico v seno, je res zapalil ogenj. Ko se je Hriberšek obotavljal to storiti, mu je stric še zaval, da si je že pred več leti zažgal mlin in kočjo, pa je ostalo vse tano.

Obtoženi Martin Sušec vse to priznava, izgovarja pa se na svojo, svaka Pavla Martinca, češ da mu je on nasvetoval, da zavaruje poslopje in ga nato zažge, da bi plačal z zavarovalnico pri njem svoj dolg. Nasprotno pravi Martinca, da je Sušec prišel na njegov dom ter začel praviti, da namerava zažgati svojo stavbo ter da išče za to zanesljivega človeka. Vsekakor je imel Pavel Martinca interes na tem, da bi do svojega izposojenega denarja. Rudolf Hriberšek končno priznava, da ga je Martin Sušec v letu 1926 ponovno nagovarjal, da bi zažgal še hišo, češar se pa Hriberšek ni ugal več storiti.

Sušec in Hribernika je zagovarjal dr. J. Hrašovec, Martinca pa dr. Kalan. Porotniki so glede Sušca in Hribernika glavno vprašanje glede požiga in golitufije soglasno potrdili, glede Martinca pa soglasno zanimali, nakar sta bila obsojena Sušec na 18 mesecev, Hribernik na 1 leto težke ječe, dočim je bil Martinca oprosten.

Ljubljanska porota

Pri letošnjem porotnem zasedanju, ki se prične 19. septembra, se bo vršilo 6 razprav, in sicer prvi dan proti Pavlu Bogataju in Janezu Mezku radi hudodelstva posilstva ter proti Francetu Kosu in Rudolifu Dobnikarju radi tatvine, a 20. septembra bo razprava proti Albertu Korinku in Emilu F. radi golitufije, 21. septembra pa proti Alojziju Zalarju radi hudodelstva tatvine. Dne 22. septembra se bo razpravljalo zanimal slučaj Antona Peska radi golitufije krde.

Dragulji maharadže iz Johore

Najnovejši Harry Piel film nove sežije 27.-28. Premijera za Jugoslavijo uredi v kratkem KINO »DAVOR«.

Lastnike naših srečk

opozarjamo, da je časa za obnovo srečk samo še do dne 5. t. m. Ne pozabte torej pravočasno obnoviti srečk, sicer izpadete tudi pri igranju v V. takozvanem „milijonskem“ raz. edu Eventuelno neobnovljene srečke bodo onim, ki žele na novo pristopiti k igranju od 5. t. m. dalje na razpolago.

Zadružna hranilnica, Ljubljana, Sv. Petra c. 19.

Domače vesti

* Naš novi poslanik v Budimpešti. Kakor je ministrstvo za zunanje zadeve obveščeno, je madžarska vlada dala svoj agrem za našega novimenovalnega poslanika v Budimpešti g. Jovana Dučića, dosedanjega odpravnika poslov v Kairu. Po vestih iz Budimpešte je madžarska vlada z dovoljvoljstvom pozdravila to imenovanje in »se nadeja, da bo g. Dučić pospeševal zblizanje med Jugoslavijo in Madžarsko«.

* Češkoslovaška vojaška delegacija v Jugoslaviji. V bližnjih dneh prispe v Beograd skupina češkoslovaških oficirjev, podoficirjev in vojakov, ki se že mesec dni mučijo v naši državi. Svrha potovanja te delegacije je spoznavanje prilik v naši vojski ter navezovanje bratskih stikov. Češko-slovaški gosti so obiskali že večji del naših važnejših garnizij.

* Sprejem slovenskih učiteljev v tečaj za gimnastiko v Beogradu. Ministrstvo prosvete je odločilo, da se sprejme v enoletni tečaj za gimnastiko v Beogradu 29 učiteljev in učiteljic. Med sprejetimi so naslednji Slovenci: Dragica Roškar v Dolnji Lendavi, Justina Bolhar v Čepeljah, Ciril Pivk v Litiji, Milan Jaklič v Makolah, Milivoj Jarnovič v Volčji Gomili, Mirko Koželj v Zetah, Nande Kavčič v Solčavi, Ladislav Poljšak v Zagorju, Zmago Konečnik v Beogradu, Josip Zega v Guštarnju, Josip Kocmur v Belčinih in Zvonimir Suligoj, učiteljski abiturient. Imenovani so za šolsko leto 1927-28 oproščeni poučevanja in se morajo 14. septembra javiti v ministrstvu prosvete, kjer bodo po zdravniškem pregledu definitivno sprejeti v tečaj za gimnastiko.

* Iz Vodnikov družbe. Ker so vse knjige v tisku, vljudo prošimo še one gg. poverjenike, ki še niso sporočili vseh potrebnih podatkov ali pa poslali članarino, da to nemudoma store. Brez točnih podatkov ni možna točna odposilitev knjig.

* Reaktiviranje uradnikov. Po odloku državnega sveta se upokojeni uradniki na lastno prošnjo ne morejo več vrniti na položaj, ki so ga zavzemali pred upokojitvijo, ako nimajo kvalifikacije, ki se po zakonu zahteva.

* Volilni shod Združene slovenske gospodarske liste na Viču. Šnodi se je vršil v Sokolskem domu na Viču krasno uspeši shod ZSGL, na katerem sta govorila srežki kandidati g. Kušar in dr. Dinko Puc. Shod je pokazal, da pozdravljajo volilci z velikim navdušenjem napredni blok.

* Smrti kosa. V ljubljanski bolnici je včeraj po daljšem bolehanju umrl v čestiti starosti 73 let g. Martin Stopar, zasebnik. Pogreb se bo vršil jutri ob 16. na pokopališču k Sv. Križu. — V Dovjem je v torku umrla gospa Matilda Janša, ugledna posestnica in gostilničarka. Pokopljeno jo danes popoldne ob 16. na domačem pokopališču. Pokojnika blag spomin, žalujemo naše iskreno sožalje!

* Slovenski klub na Dunaju. Znano je, da živi še vedno mnogo Slovencev na Dunaju. Lepo število je optantov, posebno med mladimi trgovci in obrtniki. Ker so pa naši Slovenci državljani Avstrije, Italije in Jugoslavije, postajajo vezi med njimi čedalje bolj lahke. Kar je doslej na Dunaju ustvarjeno, ni dovolj močno, da bi omajalo vse pomisleke, ki jih prinaša trojno državljanstvo med naše rojake. Zato se je bila prav iz srede koroških Slovencev sprožila misel, da bi ustanovili slovensko društvo ali »Slovenski klub«, ki pa bi bil naslonjen nekoliko na hrvatsko »Prosvjeto«. V soboto je bila že prva seja pripravljavnega odbora 10 gospodov in gospa, ki so odobrili osnutek pravil. Ustanovni zbor bo sredi oktobra. Kjer pa prihajajo Slovenci vkup, je prva njihova skrb, da ustanove p.evske društvo. Tako tudi tu in zdi se, da je med Slovenci dovolj pevec in pevk, da bi mogli imeti zbor, ki bi bil v ponos vsej naši koloniji na Dunaju.

* Lavtarjeve računice za osnovne šole v novi izdaji. Knjigarna Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani je ravnokar izdala trije Lavtarjeve računice za osnovne šole, ki jih je predelal Ljudevit Černež, in sicer: računsko začetnico (računanje v obsegu od 1 do 20), cena 18 Din.; računico za osnovne šole, 1. stopnja, 2. šolsko leto (računanje v obsegu od 1 do 100), cena 16 Din.; in računico za osnovne šole, III. višja stopnja (praktično računanje), cena 23 Din. — V vseh treh računicah je izključeno vsako mehaniziranje; nasprotno pa zajemajo snov iz najbližje otroške okolice in vseskozi upoštevajo praktične potrebe. Posebno veselje bodo učenci I. razreda računske začetnice, kajti Dragotin Humeč in Josip Poljanec sta jo opremila z umetniškimi barvnimi slikami, ki izbornu ponazorjejo pojme števil in računske operacije. Slovensko učiteljstvo je avtorju Černežu lahko hvaležno, da mu je s svojim globoko zasnovanim in metodično dovršenim delom olajšal težavni in v marsičem suhoparni pouk v računstvu.

* Direktna telefonska zveza Sušak-Gracdec - Budimpešta. Z današnjim dnem se odpre direktna telefonska zveza med Sušakom in Budimpešto ter Sušakom in Gradcem. Kakor javljajo iz Beograda, bo v kratkem odprta tudi direktna telefonska zveza s Prago in Bratislavo.

Iz Ljubljane

Volilni shod Naprednega bloka

Jutri, v petek, se bo ob 20. vršil v vrt-nem salonu g. Košaka na Krekovem trgu volilni shod Naprednega bloka za I. in II. volišče. Govorili bodo kandidati dr. Kramer, dr. Puc in drugi. Somišljeniki, vsi na shod!

u— V Higijenskem zavodu v Ljubljani se s 1. septembrom uvde zimski delovni čas: za pisarne od 8. do 12. in od 15. do 18., za laboratorije od 9. do 12. in od 15. do 18., razen ob sobotah, ko traja delovni čas od 8. do 13. Na to spremembo se občinstvo opozarja.

u— V izložbi razstavljene slike. Pri g. Babki, v trgovini z umetninami na Aleksandrovi cesti, bosta te dni razstavljeni dve novejši sliki akademičnega slikarja gosp. Franja A. Sterleta in sicer portret industrijalca in predsednika Kranjske hranilnice g. Dragotina Hribarja in princa Hermana pl. Schönburg - Waldenbura, grajščaka na Snežniku. Slika g. Hribarja je deloma v olju, princ pa na poseben in lasten način umetnika z ogljem in rdečcem (Rötöl) na papirju, ki je jako trajna in boljše kakor pastel. Ker sta sliki izvrstna portreta in delo prvovrstnega portretista, nai si jih vsakdo ogleda.

u— Zveza slov. vojakov, podružnica Moste, priredila v nedeljo dne 4. septembra t. l. veliko dobrodelno veselico v korist vojnihi sirot pri ge. Štor v Novem Vodmatu. Na sporedu je godba, šaljiva pošta na dobitke, ples itd. Začetek ob 4. popoldne. Ker ima prireditel vlag namen, vabi k obilni udeležbi o. d. b. o. 1288

u— Družina se zastupila z gobami. Gospa Adela Sušteršičeva, učiteljica ročnih del, in njen soproj sta šla nabirati na Rožnik gobe. Nabrala sta jih lepo število. Med gobe sta najbrže pomotoma položila tudi strupene. Kajti ko je družina gobe použila, so ponoči vsi oboleli. Včeraj jutraj so morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnico najbolj nevarno obolelo učiteljico Adelo Sušteršičevo in pozneje še 19letnega sina Adolfa. Oba sta že izven vsake nevarnosti. Priporočati je, da se ljudje pri nabiranju gob poslužujejo A. Begove poučne knjige o gobah.

u— Napad na Poljanski cesti. Pleskar Rajko Kobaldin, stanujoč na Sv. Petra nasipu, je prijavil policiji, da ga je ponoči napadel pred kralja Petra vojašnico na Poljanski cesti vojaški narednik in ga vrgei ob tla, pri čemer je dobil na glavi lahke telesne poškodbe. Vojak, ki je bil pred vojašnico na straži, je izjavil, da ni bilo pred vojašnico nobenega pretepa. Dognalo se je, da se je Kobaldin mudil delj časa v gostilni na Sv. Petra nasipu ter da se je zares vršil pretep, le da ne na Poljanski cesti, temveč na šentpeterskem mostu z nekim civilistom.

Dr. med. Jože Jakša

pecialist za kožne in spolne bolezni
ord. od 9.—11. in od 3.—5.

Ljubljana, Wolfova ulica 1

u— Pes jo je popadel. Ko je šla Zora Pahorjeva, nečakinja II. gimnazijskega razreda, stanujoča na Glincah, v neko tamokoški pekarijo po kruh, jo je popadel pes ter ji zadal več hudih ugrizov. Ker je dotični pes popadel že več ljudi, dobij nagobčen...

u— Radi dekleta ga je obdelal. Mizarski pomočnik Josip Sluga iz Zapuž je spremlil ponoči neko dekle, s katero je bil v gostilni Reininghaus v Spodnji Šiški. Ko je šel z njo po Gasilski cesti, je prišel za njim neki kleparski pomočnik in ga začel pretepati, češ da nima nič iskati pri dekletu. Sluga je odnesel večje poškodbe na glavi.

u— Tatvina v zakristiji. Mizarskemu pomočniku Ivanu Robid iz Glinške ulice je bil ukraden iz zakristije nove cerkve v Spodnji Šiški, kjer je zaposlen pri mizarskih delih, lepo ohranjen suknjič, vreden 150 Din. Za tatom ni sledu.

u— Nad otroka se je spravil. Na Trižski cesti se je nudil pasantom okoli 20. pretresljiv prizor. Domov se vračajoči delavec iz Rožne doline je prišel sredi ceste nečloveško pretepatj 2 in polletnega sinčka Marjana. Interventirali je moral stražnik. Ker je delavec navajal tudi na stražnika, ga je moral ta z gumijevko spraviti k pameti. Proti surovežu je uvedeno policijsko postopanje.

Violončelo

poučuje zopet prof. F. ršnič član opere.
Pojasnila od 1—3 Rimska c. 18/II.

u— Do nezvesti so ga pretepli. Me-sarskega pomočnika Karla Majdiča, stanujočega na Vodovodni cesti, so pri kavarni Central na Sv. Petra nasipu napadli v noči od torka na sredo trije pretepači in mu zadal več težkih poškodb. Končno se jih je Majdič otresel in zbežal. Pretepači so vrtili za njim in ga dohiteli pri gostilni Kaplan. Nedvomno bi ga pretepli do smrti, če ne bi intervenerirali gostje gostilne Kaplan in tamkaj službujoči stražnik, ki je vse tri pretepače aretirai. Majdič se je takoj nato nezavesten zgrudil in so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnico.

u— Restavracijo »Lloyde« je prevzel z današnjim dnem g. Fran Bučar, bivši gostilničar na Poljanski cesti. Glej današnji oglaš!

u— Brivnica H. Dolenc, Poljanska cesta štev. 51, odprta tudi ob nedeljah dop. 1310

u— Ob pričetku šolskega leta opozarjamo cenj. učiteljstvo glasbenih javnih in zasebnih šol na našo veliko izbiro vseh šolskih not, etud. šol itd. za vse instrumente in petje. Posebno smo založeni s klasičnimi in zadnjimi modernimi skladbami. — Matična knjigarna, Kongresni trg. 1252

Tudi otroci

imajo radi Kalodont. Ta zobna krema čisti temeljito in varuje zobe. Umivajte radi tega svoje zobe jutraj in zvečer, ker to je pravo negovanje zob, to je zdravje!

Navadite svoje otroke na

SARGOV
KALODONT

Iz Maribora

a— Odvetniško gibanje. Začetkom letošnjega leta je bilo v Mariboru 32 odvetnikov. Tekom zadnjega časa pa je odvetniška zbornica vpisala v imenik odvetnikov s sedežem v Mariboru še 6 novih odvetnikov, po narodnosti 3 Nemce in 3 Jugoslovence. Razen tega so v Mariboru priključeni odvetniškim pisarnam še 4 kazenski zagovorniki, ki bodo tudi v kratkem otvorili svoje odvetniške pisarne, tako da bo imel Maribor prihodnje leto gotovo že nad 40 advokatov. Pred prejšnjim letom je bilo v Mariboru 6 slovenskih in 7 nemških odvetnikov, tako da so Nemci tedaj že zopet dosegli svoje predvojni število in se imajo nekaj naraščaja. V enakem številu je poraslo v Mariboru po prevratu tudi število zdravnikov.

a— Olepšavanje mesta in renoveriranje značnj čas precej napreduje. Z deli hitijo, da končajo še pred mokroto in mrazom. Sedaj so posebno razrite ulice v vilškem predmestju, kjer grade glavni kanal, ki se bo iztekal pri dravski brvi nad kopališčem. S tem bo definitivno konec dravskega kopališča in občinski svet bo moral na vsak način v em prihodnjih sel končno veljavno sklepai o novem letnem dravskem kopališču, če ga hočejo do prihodnje sezone dovršiti. Z dovršitvijo novih kanalov bo mestu na zapadnem delu znatno pomagano v higijenskem oziru. Ta tedaj so začeli tudi s podaljšanjem lepe električne razsvetljave iz Aleksandrove ceste v Slovensko ulico proti gledališču, kjer bodo tudi namestili visoke in močne električne obločnice. Pogled na ta center mesta bo ob večernih urah res reprezentativen. Občinstvo je nad tem delom prijetno iznenadeno. Dopolnujejo se tudi adaptacije okrog Kralja Petra trga, kjer je Gradbeni urad zelo čedno popravil trg in ceste. Del državne ceste do bolnice je še grdo razdrapan in tudi premalo razsvetljen. Nove mestne hiše že blišče s pobeljenimi stenami. Posebno ugodnega, arhitektoničnega vtisa pa kompleks novih hiš v Smetanovi ulici ravno ne napravlja. Zdi se, da ni enotnega načrta za olepšavanje mesta, ampak se prilagajamo bolj vsakodnevnim lokalnim potrebam, kar pa mestu nj v korist in kras.

a— Klopotici pojejo... Še prejšnji teden je Mariborčane dušila soparica in ob dravskem kopališču je mrgolelo kopalcev, ki so se solčili ob žgočih žarkih. Kakor bi trenil, je vsa ta letna poezija minula. Nad mestom se je zoblalo, zapihal je veter, začel trgati prve orumenjele liste in s Kavarije, sicer zelene in sočne, s sveže okopanega vinograda, je zapel tisti veliki klopotek, ki ga slišimo sedaj dan na dan in nam že par let vsikdar prvi zapole svojo otožno, jesensko pesem. In potem se oglašijo drugi, manjši, a glasnejši klopotici z vinskih gor. Včasih zasije tudi sonce, spomin na toplo poletje, a po stezicah v parku šelesti vedno več mrtvega listja, po vrtovih pa odpirajo svoje bohotne kelihle astre in georgine.

a— Za avtobusno postajo. Iz občinstva smo prejeli: Ponovno so že bila objavljena poročila o načrtih in konferencah enotne postaje za številne avtobuse, ki vozijo dnevno na vse strani iz Maribora. S septembrom bi imel biti odprt celoten mestni lokalni avtobusni promet s tremi linijami. Avtobusi pa še vedno postajajo na vseh koncih in krajih mesta, pred gostilnami, na trgih, kolodvoru in v stranskih ulicah. Potnik nima nikake evidence in informacije. Najslabše je z mestnimi avtobusi, ki vozijo večinsoma od kolodvora in z Mestnega trga. Največji promet je na Glavnem trgu, kjer morajo potniki čakati pri državnem mostu. Tam pa je ravno največji prepih, vsikdar vleče oster in hladen veter z Drave, a potnik se nima nikamor zateči. Čakanje na avto, ki seve ne prihaja vedno točno, je skrajno mučno i zdravstveno vsikdar nevarno. Bilo bi torej

skrajno potrebno, da se že odredi skupna ohodna postaja na Trgu svobode, ki je res najbolj primeren v to svrho, ker je stran od najhujšega prometa, avtobusi bi nikogar ne ovirali in je vendar vse v središču mesta. Na vsak način pa je potrebna tam primerna lopa, kakor tudi na Glavnem trgu, kjer bi bili čakajoči potniki varni pred vetrom, dežjem in snegom ter bi se lahko tudi vsedli. V lopah naj bo tudi vozni red in splošne informacije za vožnje.

a— Šola se bliža in zatorej se priporoča nakup šolskih potrebščin in knjig že poprej, dokler še ni naval v trgovinah. Glej tozadnevni oglaš veletrgovine V. Weixl. 1290

Voika
nasproti
Mestnemu domu.

Iz Celja

e— Osebna vest. Za državnega pravdnika v I. kat. 5. skupine je imenovan namestnik državnega pravdnika g. dr. Martin Rus v Celju. Čestitamo!

e— Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev v Celju naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližini in dajni okolici, da bo uradovai referent zbornice v torek dne 6. septembra t. l. od 8. do 12. popoldne v ravnateljski sobi Prevozne družbe d. d. (poslopje carinarnice) v Celju, Savinjsko nabrežje štev. 7. Stranke, ki žele kako pojasnilo ali svet v zadevah, ki jih zastopa Zbornica, se vabijo, da se pri njem v določenem času zglase.

e— Smrti kosa. V Levcu pri Celju je umrla dne 29. t. m. ga. Marija Majdič, soproga g. gostilničarja Majdiča. Pokopali so jo dne 31. t. m. na celjskem okoliškem pokopališču. N. v m. p!

e— Delo mu ne diši. 25letni Ivan Rebernik, delavec v Zagrebu, se je odpeljal dne 29. julija t. l. iz Zagreba v Sevnico ter se podal peš dalje z namenom, da kaj ukrade. Prenočil je na nekem odprtem hlevu v Lahovem grabnu. Naslednje jutro je šel k sorodni hiši ter se skozi okno povzpnil na neko podstrešje, od koder je zlezal potem v stanovanjske prostore. Tu je vse prebrskal ter nabasal v nahrbtnik razno obleko, perilo, uro in samokres. Odrezal je na podstrešju kos slanine ter jo vrzel domaćemu psu, da bi ga pomiril. Nato je odšel na postajo Brez, da bi se odpeljal nazaj v Zagreb. Med premikanjem vlaka v bližini Brezje pa ga je zadela že usoda. Naenkrat sta pristopila k njemu orožnik in sprevoznik, zaplenila sta nahrbtnik, tatu pa izročila roki pravice. Rebernik se je potikal že okrog tri mesece brez vsake službe s tatinskimi nameni. Zaenkrat mu je za 4 mesece preskrbljeno brezplačno stanovanje.

a— Vlomilec v stanovanje dr. Stamola in dr. Marina prijet. Mariborčane je včeraj razburila vest o novem drznem vlovu pri belem dnevu v stanovanje zobozdravnika dr. Stamola v palači Pokojniškega zavoda na Kralja Petra trgu. V času, ko je dr. Stamol popoldne sedel, nič hudega slu-teč, v kavarni »Central«, je zlezal skozi okno njegovega stanovanja neznanec in odnesel obleke ter perila v vrednosti za 6000 Din. Blago je takoj razprodal in šel z denarjem popivat na Tezno. Tam so ga detektivi hitro aretirali in ugotovili v njem brezposelnega Štefana Pavloviča, prej klučavničarja pri Schellu. Ob aretaciji je bil tako pijan, da so ga morali naložiti na voz in prepeljati v mesto. Na podlagi odtisov prstov so ugotovili, da je Pavlovič izvršil tudi vlov pri dr. Marinu.

Filmski rekord!

Berlin predvaja že v šesti reprizi veličastno filmsko delo, prekrasni »Quo vadis...?«

* Poročnik, ki išče oskrbo za 200 ministrskih otrok. Splitska policija je aretirala predvčerašnjim nekega Jakoba Andriča iz Sarajeva, ki je postopal po mestu v ofi-cirski uniformi. Raznim gostilničarjem je skušal izvabiti denar pod pretvezo, da jim pripelje iz Beograda na prehrano dvesto ministrskih otrok. Tako število ministrskih otrok pa se je gostilničarjem zdelo vendarle previsoko in opozorili so nanj policijo, ki je Andriča aretirala in ugotovila, da seveda ni ofi-cir, marveč navaden potepuh.

KUŠAKOVIČA KALODONT
najboljša pasta za zobe.

* Velik sejem za živino in kramarstvo se bo vršil dne 7. septembra t. l. v Šmar-jeti poleg Rimskih toplic. 1311

* Pri zastajajočem telesnem odvajanju, napetem telesu, odvečni želodčni kislini, glavobolu, razdražljivosti, občutku tesno-be, splošnih slabosti, utrujenosti pospešuje prirodna grenčica »Franz-Josef« brez truda in bolečin lahko izpraznitev. Najznamenitejši zdravnik tega stoletja so vodo »Franz-Josef« z velikim uspehom porabljali pri moških, ženskah in otrokih. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

ITO — zobna pasta najboljša!

* Volno, bombaž za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana. Stari trg 12 in Židovska ulica 4. 93

* Tkanina »Eternum«, glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7. 95

J. O. Curwood:

Preganjana žena

Roman.

»Jutri?«
 »Če bi me hoteli, John.«
 »Hvala Bogu,« je šepetal v njene lase. »In — ali bi hoteli biti moja brez pridržka, Jana, z vsem zaupanjem in vso vero vame — biti moja s telesom in srcem in dušo?«
 »Hotela bi — neomejeno.«
 »Hvala Bogu,« je vzklil iznova.
 Privzdignil ji je obraz in se je globoko zagledal v njene oči. Velikost njene ljubezni je bila, v njih in njene ustnice so drhte, ko jih je rahlo dvignila k njemu, da bi jih poljubil.
 »Oh, bila sem srečna — tako srečna,« je šepetala, polagaje mu roke na obraz. »Videla sem, John, da me imate radi! Tako težko sem se borila, da bi se obrzda in vam ne bi pokazala, kako srečno me dela ta zavest. Tukaj pa sem se bala, da mi ne poveste — preden se zgodi... O, John — John —«
 Nagnila se je nazaj; njene bele roke so se kakor dve brzi senci gibale po njenih laseh. In zdajci so se razlili po njej v vsej svoji krasoti in so jo ogrnili od glave do bokov. Ona pa jih je zajela

50

z rokami in mu je vrgla njih iskreno se poplavo na obraz, tako da mu je glava z rameni vred utočila v njihovi plapolajoči glorijski in njihovem sladkem dehtanju.

Objel jo je še tesneje. Skozi vlažno valovje njenih pramenov je pritisnil usta na njene ustnice; oba sta prestala dihati. In na ušesa, ki so slišala skozi ta bajni zastor, jima je udarjal tik-tik-tik ure v njegovem žepu.

»Jana,« je šepnil.

»Kaj je, John?«

»Ne bojite se smrti?«

»Ne, John, ne, če me boste držali tako kakor zdajle.«

»Baš zdajle ste krasni,« je dejala ona. »Oh, moj John, takšnega bi vas hotela imeti zmerom — zmerom!«

Spet sta se vzravnila v negotovem soju svetilk.

»Koliko je ura?« je vprašala Jana.

Izvelel je uro. Kri mu je zastala, ko sta pogledala nanjo.

»Dvanajst minut,« je zamrmrala; v njenem glasu ni bilo čuti niti najmanjšega drhtljaja strahu. »Dajva, sediva, John — vi na ta sodec, jaz pa na tla, k vašim nogam — takole.«

Sedel je na sodec in Jana se je privila k njegovim kolenom, stiskaje svoje roke med njegove.

»Mislim, John,« je rekla tiho, »da bi bila velikokrat sedela tako kakor zdajle vi in jaz — na večer.«

Nekaj ga je stisnilo za grlo, da ni mogel odgovoriti.

»Oh, kolikokrat bi bila prišla in bi se bila stisnila k vašim nogam, kakor zdajle.«

»Da, da, ti ljubljeno moje!«

»In ti bi mi vselej ponavljala, kako lepi so moji lasje — vselej. Nikoli ne bi pozabil tega, John — ali bi se kdaj naveličal, kaj?«

»Ne, ne — nikoli ne!«

Njegove roke so jo objemale. Potegnil jo je bliže k sebi.

»In blaženo bi bila živela drug z drugim, John — pisala bi, iskala bi prigod in — in —«

Čutil je njeno drhtenje in utrip njenih žil. Njen objem je postajal tesnejši.

In spet sta začela skozi valove njenih las tik-tik-tik njegove ure.

Čutil je, kako mu sega v žep. Še trenutek in je držala v roki njegovo uro, tako da ji je luč svetilke padala na številnik.

»Čez tri minute bo štiri, John.«

Ura ji je zdrknila izmed prstov. Vzpela se je, tako da ga je držala z rokami okoli vratu. Njiju obraza sta se dotikala.

»Dragi John, ali me ljubiš?«

»Neizmerno srečnejši sem pred obličjem smrti, nego sem bil kedaj poprej,« je zašepetal. »Jana, srcece zlato, ne razstaneva se. Odšla bova — skupaj. Vso večnost mora biti tako, kakor je zdajle — vi in jaz skupaj. Pravljica moja, ovijte me s svojimi lasmi — tesno me ovijte!«

Moderni svet Ljubljane zahteva modernih oblačil.

Ker hočemo tej upravičeni zahtevi popolnoma vstreči, smo preselili svojo trgovino damske konfekcije ter konfekcije za gospode v Stritarjevo ulico štev. 9 (vogal pri frančiškanskem mostu) kjer

otvarjamo novo trgovino najmodernejših konfekcije ter modnih potrebščin za gospode in dame.

O finem okusu; izdelku, kakovosti ter o naših nizkih cenah, prosimo cenjeno občinstvo, da se osebno prepriča v novih naših trgovskih lokalih in izložbah. Pri nas je odslej najugodnejši nakup najmodernejših in najelegantnejših oblačil ter modnih potrebščin za gospode in dame.

Vabimo!

Fran Lukič. Stritarjeva ulica štev. 9.

Vabimo!

Šolske knjige

za vse srednje, meščanske
in osnovne šole
dobite

v knjigarni Tiskovne Zadruga

Ljubljana, Prešernova ul. 54

(Nasproti glavne pošte.)

Šestila

2930

od enostavne do najboljših vrste ponuja ob
pričetku šolskega leta po najnižjih cenah

Franjo Bureš, optik

Maribor, Vetrinjska ulica štev. 26

Popravila strokovno in točno po najnižjih cenah

Zastopnika

za Slovenijo išče dobro uvedena tvornica mila in kozmetike. Reflektira se samo na resne in agilne zastopnike. Ponudbe pod »Kozmetika« na oglasni oddelek Jutra.

Dr. Jug

ne ordinira do 19. avgusta

Drogerijo

v večjem mestu Slovenije na
prav prometnem prostoru radi
družinskih razmer

po ceni prodam.

Resni reflektanti naj pošljejo ponudbe pod »Drogerija« na ogl. oddelek »Jutra«. 9279

Strojnika

diplomiranega potrebujem za stalno. Ponudbe z natančno označbo dosedanjega zaposlenja na poštanski pretnjak 26, Leskovac, Srbija,

Najboljša

svinjska mast

znamke — I. P. — znamke

lastni izdelek trdke

E. POPOVIČ — LJUBLJANA

se razpošilja v ročkah po 20 in 50 kg
ter sodih po 50, 100 in 200 kg.

točna poštežba! Cene najnižje!

Brez posebnega obvestila.

Zapustil nas je naš nadvse ljubljani in dobri soprog,
oziroma oče, stari oče, stric itd., gospod

Martin Stopar

zasebnik

v 73. letu svoje starosti.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek 2. t. m.
ob 4. popoldne iz drž. bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1927.

Žalujoči ostali.

„Underwood“

LUD. BARAGA, LJUBLJANA,
Selenburgova ulica štev. 6/1. Telefon št. 2-8

Bolničarja

sprejme

Bratovska skladnica v Trbovljah.

Reflektira se na zdravo osebo krepke konstitucije, ki je voljna opravljati vsako delo. — Brezplačno stanovanje in hrana v bolnici.

Ponudbe opremljene z opisom dosedanje prakse, prepisi izpričeval in plačilnimi zahtevami je poslati do 10. septembra Krajevni bratovski skladnici v Trbovljah. 9625

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem, da je najina zlata mamica,
gospa

Matilda Janša

posestnica in gostilničarka

v torek, 30. avgusta, previdena s sv. zakramenti,
mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v četrtek,
1. septembra t. l. ob polu štirih popoldne iz hiše
žalosti na tukajšnje pokopališče.

Dovje, 30. avgusta 1927.

Ing. Janko Janša, Joško Janša,
sinova

Marija Majdič roj. Planinšek

soproga gostilničarja in posestnika v
Levcu pri Celju

v ponedeljek, dne 29. avgusta ob 11. uri ponoči,
v 31. letu starosti, po dolgi in mučni bolezni pre-
videna z sv. zakramenti za umirajoče mirno v
Gospodu zaspala.

Pogreb blage pokojnice se vrši v sredo, dne
31. avgusta t. l. iz hiše žalosti v Levcu na okoli-
ško pokopališče v Celju.

Sv. maša zadušnica se bode brala v farni cerkvi
v Celju v četrtek, dne 1. septembra 1927.

Drago pokojnico priporočamo v blag spomin!

Levec - Celje, dne 29. avgusta 1927.

Ivan Majdič
soprog.

Justi in Valči
otroci

Veliko izbiro

MODNIH LISTOV

za jesen in zimo 1927/28

ima v zalogi

Knjigarna Tiskovne zadruga
V LJUBLJANI

Prešernova ul. 54 (nasproti glavne pošte)

Pogubo

vsaki družini

prinašajo nalezljive bo-
lezni. Kako se jih ubra-
nite izvesti iz knjige.

Dr. Josip Tičar:

Boi nalezljivim

bolezni

Cena s poštnino vred

Din 19-50

Arročila na knji-
garno Tiskovne za-
druga v Ljubljani.

